

مائده خورشید

احیای فرهنگ مراسم اطعام و افطاری روز و شام عید الله اکبر: غدیر خم

عید سعید غدیر ۱۴۳۶ هجری قمری / مهرماه ۱۳۹۴



«عید غدیر» تجلی اراده خداوند، مکمل باور ما و نقطه تأملی در تاریخ است.

این عید الله اکبر را به تمامی شیعیان و محبین حضرتش تبریک می‌گوییم.

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند:

غذا دادن به یک مؤمن در روز «عید غدیر» ثواب و اجر اطعام یک میلیون پیامبر صدیق، شهید و صالح در حرم خداوند را دارد.

بحارالانوار؛ جلد ۹۵، صفحه ۳۰۳



یا ایها الذین آمنوا
یا ایها الذین آمنوا
یا ایها الذین آمنوا

ما شیعیان به ودیعت نهاده شده، جای دارد به پاس شکرگزاری از این نعمت والا و ارزشمند ولایت، اطعام روز عید غدیر را فراموش نکنیم و آن را توسعه دهیم. اطعامی که نام حضرت امیر علیه السلام، صاحب غدیر و امام زمان عجل الله تعالی فرجه، وارث غدیر، زینت بخش و مایه برکت آن سفره باشد.

و این کلام امام رئوف حضرت رضا علیه السلام را بر جانمان حک کنیم که در خصوص اطعام در عید غدیر فرموده‌اند: «من اطعم مؤمنا کان کمن اطعم جمیع الانبیاء و الصدیقین»؛ کسی که مؤمنی را در روز غدیر غذا دهد مانند فردی است که تمام پیامبران و صدیقین را غذا داده است.

■ بهشت ولایت

بارالها، بالاترین اطعام نزد توست. اطعامی که در بهشت، بر بندگان شایسته‌ات برگزیده‌ای. سفره‌ای که به پاس تسلیم و عبودیت بر خوبانت، گسترانده‌ای. بارالها، بهشتی که به متقین وعده شده ترسیم احسان و کرم توست. نمایی از عظمت و جلالت تو، که چگونه پرهیزکاران را بی حد و حصر نعمت می‌دهی، و نیک می‌دانیم کسانی به بهشت تو وارد می‌شوند که ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام را بر پیشانی حک کرده باشند، چنان که فرموده‌ای: «ولایة علی بن ابیطالب حصنی فَمَنْ دَخَلَ حِصْنِي آمِنَ مِنْ عَذَابِي». پروردگار مهربانم، شکوه مائده بهشتی‌ات، تصویری است از ولایت درخشان امیرالمؤمنین علیه السلام در سوره مائده‌ات، که روز عید غدیر را با عنوان روز «اکمال دین» و «اتمام نعمت» معرفی نموده‌ای. خدایا ما را قردردان نعمت ولایت در دنیا قرار بده. نعمت بی نظیر ولایت امیر المؤمنین علی علیه السلام؛ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَثَمَةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

ما بندگان تو هستیم و سنت نیکوی اطعام غدیر را پر شور و با شکوه، احیا خواهیم نمود. ان شاء الله.



يَا مَنْ يُطْعَمُ وَلَا يُطْعَمُ

ای کسی که طعام می دهی و طعام داده نمی شوی

خدای من؛ پروردگار و معبود بی همتا، سپاس می گویمت، سپاسی تقدیس شده و تسبیحی که فقط از زبان اولیاء و پیامبران شایسته توست. تو آن پروردگار یکتایی هستی که جنین را در شکم مادر روزی می دهی. طفل صغیر زاده شده را شیر گوارا می بخشی و موری در دل تاریک شب، بر سنگی سیاه را دانه می دهی. تو همان روزی دهی که می پرورانی انسان را و می رویانی گیاه را با آن چه از طعام در دل خاک مهیا فرموده ای. تو همانی که بر مریم عذرا ع از آسمان طعام بهشتی فرو فرستادی و بر درخانه ی وحی پیامبر ص طبقی از بهترین نعمات بهشتی. آن گاه که سه روز روزه گرفتند و افطار خود را فقط و فقط برای رضای توبه مسکین و یتیم و اسیر بخشیدند. و چه براننده است ولایت بر امیری که رضایت تو را می طلبد تمام و کمال و این بار به واسطه جبرائیل ع بر محمد ص وحی فرمودی که: «و يُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مَشْكِينًا وَ تَيْمَمًا وَ أَسِيرًا»

■ یوم الدار

همه بزرگان را دعوت کرده بودند با غذایی مختصر اما پر برکت؛ غذایی که دم محمدی پیامبر خاتم ص بر آن نقش بسته بود. همه، غذا را نوش جان کردند و برکتش چنان بود که پس از سیر شدن چهل مرد عرب قریشی، هنوز مقداری زیاد از آن باقی مانده بود، انگار هیچ کس دست به سفره نبرده بود. قرار بر معرفی وصی و جانشین محمد مصطفی ص بود. همه خوردند و بدون تشکر از میزبان، مجلس را ترک کردند. اما انتخاب آن قدر مهم بود که پیامبر رحمت ص دگر بار سفره گشودند و پس از اطعام اقوام و بزرگان قوم فرمودند: «ای فرزندان عبدالمطلب! به خدا سوگند من در میان عرب جوانی را سراغ ندارم که برای قوم خود چیزی بهتر از آن چه من

برای شما آورده ام آورده باشد. من برای شما خوبی دنیا و آخرت آورده ام و خدا به من دستور داده تا شما را بدان دعوت کنم. اینک کدام یک از شما است که مرا در این مأموریت یاری کند تا به پاداش آن، برادر من و وصی من و جانشینم در میان شما باشد.» در این جا بود که آنان سرباز زده و علی ابن ابیطالب ع فرمودند: «ای پیامبر خدا، من کمک کار شما در این مأموریت خواهم بود.» این گونه شد که اولین سفره اطعام در اسلام، به اعلام جانشینی امیرالمومنین علی ع به واسطه رسول خدا پهن گردید و خدای عزوجل در وصف آن فرمود: «وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ وَ الْخَفِضُ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ»؛ [خویشاوندان نزدیک را انذار کن و بال و پر خود را برای مؤمنانی که از تو پیروی می کنند بگستران]؛ (آیات ۲۱۴ و ۲۱۵ سوره مبارکه شعرا)

■ سفره عید

چند سالی می شد که با تمام خلوص سفره ای می چید در روز عید غدیر. سال های اول که قصد قربت کرده بود برای خدا؛ با یک سبد پر از شکلات های رنگی و حالا پس از ۱۴ سال، خدا به سفره اش رونقی داده بود. هر سال با ایده ای نو و جذاب؛ سالی صبحانه و سال دیگر بساط افطار، گاهی هم با ناهاری دل انگیز و گاه سفره شام می چید در نهایت سلیقه. فقط یک نکته ذهنم را مشغول ساخته بود و آن تکرار مکرر کلمه ای زیر لب بود، که با قطره اشکی جلایش می داد: «فتامی، فتامی، فتامی».

بالاخره صبر و طاقتم تمام شد و از نگاه مهربانش بهره جستم و پرسیدم مادر بزرگ جان، این «فتام» که می گوئید چیست؟ با پاسخ حس تازه ای گرفتم، حسی که عزمم را جزم کرد تا هر سال سنت نیکوی غدیر را در هر شرایط زنده نگه دارم.

او خیلی ساده گفت: مولایم امیرالمؤمنین ع فرمودند: کسی که مؤمن روزه داری را در غدیر افطار دهد، مانند این است که ده «فتام» را افطار داده است. فردی پرسید: ای امیرمؤمنان «فتام»

چیست؟ حضرت فرمود: «صد هزار پیامبر و صدیق و شهید و صالح.» آن گاه ادامه داد: پس چگونه خواهد بود فضیلت کسی که جمعی از مؤمنین و مؤمنات را غذا دهد.

■ مگر چه خبر است؟

ممکن است این سؤال پیش آید که چگونه است که اطعام در این روز دارای ثوابی بس عظیم است؟ سفره انداختن و غذا دادن به دیگران، در راستای جلب رضایت خداوند در آموزه های دینی اسلام و تشیع، جایگاه ویژه ای دارد. همان گونه که امام صادق ع فرمودند: «بهره مندی از اطعام خدا در بهشت، پاداش کسی است که مؤمنی را اطعام کند.» به طوری کلی ما انسان ها، موجوداتی عاطفی هستیم و دوست داریم خوشی ها و پیشرفت خود را با دیگران سهیم شویم. وقتی فرزندی در خانواده ای به دنیا می آید برایش عقیقه می کنیم یا در عروسی ها و انجام فریضه حج به اقوام و خویشان ولیمه می دهیم. مطمئناً عید غدیر که بزرگترین عید شیعیان است، بهترین و بالاترین بهانه برای اطعام مؤمنین است. چرا که عظیم ترین واقعه از ازل و تا ابد، ولایت امیرالمؤمنین ع است. ولایت حضرت امیر ع، مسئله ای است که از روز خلقت آدم بر تمامی پیامبران عرضه شد و این امری نبود که پس از واقعه غدیر مسلم شود. پیش از هجدهم ذیحجه دهم هجری هم امیرالمؤمنین ع، امام همه مسلمین بودند، چنان که هنگام شهادت حضرت حمزه، پیامبر اکرم ص به او فرمودند: «اگر فرشته مرگ به سراغت آمد و از تو پرسید: «من امامک؟»، بگو علی ابن ابیطالب.»

یا در هنگام وفات فاطمه بنت اسد حضرت محمد ص فرمودند: «ای فاطمه، امام تو علی است، نه جعفر.» و سه بار این کلام را تکرار کردند.

حال که چنین عظمت، کرامت و نعمتی، از جانب خدا برای

